

Σκέψεις για την ίδρυση Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης στη Θεσσαλονίκη

Είναι γνωστό πόσο μεγάλη αξία έχει η ύπαρξη ενός μουσείου σύγχρονης τέχνης και τι σπουδαίο ρόλο μπορεί να παίξει όχι μόνο στη διαμόρφωση της καλλιτεχνικής ζωής ενός τόπου, αλλά και στην καλλιέργεια των κατοίκων του.

Η Θεσσαλονίκη, κέντρο και πρωτεύουσα της Β. Ελλάδας, πανεπιστημιούπολη με χιλιάδες φοιτητές και φοιτήτριες, δεν έχει να επιδείξει κανένα τέτοιο Μουσείο. Η ύπαρξη μικρών συλλογών εικαστικής τέχνης που εκτίθενται στη Δημοτική Πινακοθήκη και στην Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών (Πινακοθήκη της Εθνικής Τράπεζας) δεν επαρκεί για να καλύψει τις ανάγκες της πόλης μας.

Η έλλειψη μιας σχολής εφαρμοσμένων καλών τεχνών και ενός μουσείου σύγχρονης τέχνης έχει ως αποτέλεσμα : να παρουσιάζεται ανεπαρκής η καλλιτεχνική παιδεία στο βορειοελλαδικό χώρο, και να εμφανίζεται υποτονική η καλλιτεχνική ζωή και δραστηριότητα στον τομέα των εικαστικών τεχνών.

Οι πρόσφατοι σεισμοί, πέρα από τις άλλες επιπτώσεις που είχαν στη ζωή της πόλης μας, έπληξαν πολλά παραδοσιακά και με καλλιτεχνική αξία έργα (Βυζαντινά μνημεία, εκκλησίες, παραδοσιακά σπίτια της Άνω Πόλης, διατηρητέα αρχοντόσπιτα κλπ). Έτσι κινδυνεύουμε, με πληγωμένη την καλλιτεχνική παραδοσιακή κληρονομιά μας και χωρίς τις προοπτικές και τις δυνατότητες μιας καλλιτεχνικής παιδείας, να δούμε υποβαθμισμένο το πνευματικό επίπεδο της ζωής μας σε ανεπίτρεπτα χαμηλή στάθμη.

Μια ομάδα ανθρώπων, έχοντας τους παραπάνω φόβους και προβληματισμούς, προσπαθεί να βρει κάποια λύση. Νομίζουμε πως το παράδειγμα των Σκοπίων (μιας πόλης που αντιμετώπισε τα ίδια προβλήματα με μας), προσαρμοσμένο στα δικά μας δεδομένα, είναι δυνατό να μας φανεί χρήσιμο.

Μετά τους καταστροφικούς σεισμούς του 1963 στα Σκόπια, μια μεγάλη επιτροπή Γιουγκοσλάβων διανοουμένων απηύθυνε έκκληση προς όλους τους καλλιτέχνες της Γιουγκοσλαβίας και του υπολοίπου κόσμου, ζητώντας τους να συνδράμουν τη χειμαζόμενη πόλη με δωρεές έργων τους, για να συσταθεί ένα μουσείο Σύγχρονης Τέχνης στα Σκόπια. Το αποτέλεσμα ήταν εκπληκτικό. Περίπου 2.800 έργα συγκεντρώθηκαν από δωρεές (πολλά από αυτά ύψιστης καλλιτεχνικής αξίας), με αποτέλεσμα το Μουσείο των Σκοπίων να είναι σήμερα ένα λαμπρό Ίδρυμα μέσα στο Βαλκανικό χώρο. Αλλά και πέρα από την επιτυχία αυτή, το Μουσείο εξελίχθηκε πολύ σύντομα σε Κέντρο Πολιτισμού με ευρύτερα επιτεύγματα, αφού ασχολείται όχι μόνο με τη συλλογή έργων τέχνης, αλλά και με τη συντήρησή τους, την παρουσίαση σημαντικών εκθέσεων ξένων καλλιτεχνών ή εκθέσεων εφαρμοσμένων τεχνών και βιομηχανικού σχεδίου (INDUSTRIAL DESIGN), την οργάνωση διαλέξεων γύρω από τις εικαστικές τέχνες κλπ. Έτσι τα Σκόπια έγιναν ένα κέντρο διεθνών επαφών με ξένους κυρίως καλλιτέχνες, οργανισμούς εικαστικών τεχνών, κριτικούς τέχνης κλπ.

Η ομάδα των Θεσσαλονικέων που αναφέραμε μετά από συζητήσεις κατέληξε στο παρακάτω οργανωτικό σχήμα που φαίνεται να διαθέτει όχι μόνο το στοιχείο της αποτελεσματικότητας αλλά και τη σοβαρότητα της μορφής που είναι απαραίτητη για να προωθηθεί το έργο αυτό.

- α. Άμεση σύσταση Σωματίου των φίλων του Μακεδονικού Μουσείου Τέχνης, με την επωνυμία Μ.Κ.Σ.Τ. Ο φορέας αυτός θα αναλάβει σε πρώτη φάση να προωθήσει όλα τα θέματα που σχετίζονται με την ίδρυση και τη λειτουργία του Μουσείου. Μετά την ίδρυσή του, θα πλαισιώνει όλες εκείνες τις δραστηριότητες που είναι απαραίτητες για να γίνει το Μουσείο ένα σύγχρονο και ολοκληρωμένο Κέντρο Πολιτισμού.
- β. Αφού πρώτα συγκεντρωθεί από δωρεές ένα μικρό έστω τμήμα της περιουσίας του, θα συσταθεί με συμβολαιογραφική πράξη το ίδρυμα του Μακεδονικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης. Ταυτόχρονα θα επιδιωχθεί, σε συντομότερο χρονικό διάστημα, να επικυρωθεί η ίδρυσή του με Προεδρικό Διάταγμα.

Το βασικό πρόβλημα του Μουσείου, που είναι η στέγασή του, μπορεί στη σημερινή συγκυρία, μετά τους σεισμούς να επιληφθεί γρήγορα με τη χρήση μιας παραδοσιακής οικοδομής από αυτές που ανήκουν σε μεγάλους οργανισμούς (π.χ. ΙΚΑ, Εθνική Τράπεζα κλπ) και οι οποίες σύντομα θα επισκευασθούν.

Το Σωματείο έχει ήδη αναγνωρισθεί και προχωρεί η νομική διαδικασία για το Ίδρυμα του Μουσείου. Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου του Μακεδονικού Κέντρου Σύγχρονης Τέχνης είναι:

Βασιλακάκης Νίκος	: δικηγόρος
Καζάζη Σοφία	: φιλόλογος, κριτικός τέχνης
Καμάρας Πέτρος	: καπνέμπορος, οικονομολόγος
Κόκκας Παναγιώτης	: δικηγόρος
Κύρου Κλείτος	: διευθυντής Εμπορικής Τράπεζας
Λάγια Μάρω	: έμπορος, διευθύντρια γκαλερί
Μαλσιόδης Αργύρης	: πτυχιούχος Ε.Μ.Π.,εργολήπτης Δημοσίων Έργων
Μανωλεδάκη-Λαζαρίδη Ιωάννα	: Αρχαιολόγος, ζωγράφος
Μουλά Μιράντα	: Ιστορικός της Τέχνης
Τσαλουχίδης Ιωάννης	: Πρόεδρος Ενώσεως ξενοδόχων
Χουρμουζιάδης Νίκος	: Καθηγητής της Φιλοσοφικής Σχολής του Α.Π.Θ.